

Szerkesztési iroda:
Nagybcskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybcske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTAL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nagybcskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 284 szám.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Kedd, december 12.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

A béke utján.

Kormányunk kommunikéje a béketárgyalásokról.

Budapesti tudósítónktól ma délután 2 óra 20 perckor a következő táviratot kaptuk:

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Kormányunk hivatalos kommunikéjében közli:

A háborút védelmi célból kezdtük és tőle létünk biztosítását várjuk. Rámutatva elért sikereinkre a semlegesek utján, az ellenséges államoknak ajánlatot tettünk a béketárgyalások megkezdésére.

Kormányunk e kommunikéjét egy tegnapi hágai jelentés már beharangozta.

Ez a hágai jelentés így szól:

A semleges államok diplomáciai köreiből **komolyan számolnak a béketárgyalások kezdeményezésének lehetőségével.**

Jól értesült és megbízhatónak tartott helyeken úgy tudják, hogy az orosz és angol új háború kabinetek dacára az ántánt államok hadihelyzete nem javulhat meg és hogy ezzel maguk is számolnak.

Ugyanezen a helyen nem tartják kizártnak annak a lehetőségét, hogy Bukarest bevétele következtében a központi hatalmak uralkodói, illetve kormányai már a legközelebbi napokban valamelyes formában fel fogják vetni a kérdést, vajjon nem látszik-e elérkezettnek az ideje a béketárgyalások megkezdésének.

A semleges államok diplomáciája valószínűnek tartja, hogy ez a felhívás az ántánt részéről nem fog visszautasításban részesülni.

A háboru mai hirei.

Békekövetelések Romániában. — Görögország az entente ellen. — Kormányválság franciországbán.

Békekövetelések Romániában

Budapest, dec. 12. Stockholm-ból sürgönyzik: Az Odeszkij Lisztok jelenti:

Ferdinánd román király tanácskozást folytatott a pártok képviselőivel a katonai helyzetről.

Ma két párt van Romániában. Az egyik az **azonnali békekötést követeli**, a másik Oroszországgal és szövetségeseivel a végletekig kitartani akar.

A békepárt a **háboru befejezését követi** és hogy Románia azonnal kössön békét, ha az ellenség garantálja a megszállott területek visszaadását. A békepárt beleegyeznék Dobrudzsa egyrészének esetleges elvesztésébe s az ellenség a háboru végéig megtarthatná a jelenleg megszállva tartott területeket.

A király eddigelé még egyetlen párt véleményét sem tette magáévá.

Bratianu miniszterelnök egyelőre minden fontos ügytől távol tartja magát.

Budapest, dec. 12. Egy párisi jelentés arról szól, hogy Ferdinánd román király a harcúterren időzik s lelkesítette katonáit és személyes bátorságának több ízben tannjelét adta.

Görögország és az entente.

Budapest, dec. 12. Az Echo de Paris jelenti Szalonikiból:

A „Hydra” nevű cirkáló a görög királynak és királynénak egy sifirozott táviratát elfogta, amelyet szikratáviró útján a **német császárnak küldtek.**

Budapest, dec. 12. Rotterdam-ból sürgönyzik: A Reutter-ügynökség jelenti:

Az entente hatalmak Görögország-hoz intézendő újabb jegyzéküket ma vagy holnap adják át a görög kormánynak. A jegyzékben az entente hatalmak követelni fogják Görögország teljes leszerelését s az elfogott Venizelisták szabadonbocsátását.

A francia kormányválság.

Budapest, dec. 12. Genfből sürgönyzik:

A francia kamara legutóbbi ülése után **öt miniszter beadta lemondását.**

A király Budapesten.

Budapest, dec. 12. A király ma reggel hét órakor külön udvari vonaton Budapestre érkezett.

A pályaudvaron a királyt Bárczy István polgármester és Boda Dezső főkapitány fogadta. A pályaudvarról a király automobilon a várba hajtatott, ahol a délelőtti folyamán fogadta Tisza István gróf miniszterelnököt, majd Balogh Jenő igazságügyminisztert. Azután egymásután megjelentek az uralkodó előtt a kormány tagjai, a főrendiház és képviselőház elnökségei. A király valamennyi előtte megjelent urat megszólításával tüntette ki.

A király délután négy órakor ismét visszautazott Bécsbe.

Legujabb.

A négyes szövetség felhívása a béketárgyalások megkezdésére.

Ausztria-Magyarország, Németország, Törökország és Bulgária azonos szövegű jegyzékkel fordultak a semlegesek útján az ellenséges államokhoz.

A monarchia jegyzékének szövege.

Amikor 1914 nyarán a tervszerűen folytatott és állandóan fokozódó kihívások és fenyegetések egész sorával szemben Ausztria-Magyarország türelmének vége szakadt és a monarchia a zavartalan békének szinte ötven esztendeje után fegyvert fogni volt kénytelen, e súlyos elhatározásában sem támadó szándék, sem hódítási vágy nem vezette, hanem kizárólagosan az önvédelem keserves parancsának engedelmességet. A monarchiának a jelenlegi háborúban az volt a feladata és a célja, hogy létét megvédelmezze és az ellenséges szomszédoknak hasonló álnok támadásai ellen a jövőt biztosítsa.

Hűségesebb fejtartásban kipróbált szövetségeseivel egyetemben Ausztria-Magyarország hadserege és hajóhada harcolva és védekezve, de egyszersmind előretörve és győzedelmeskedve gazdag sikereket ért el és meggyőztette ellenségeinek szándékát. Négyes szövetségünk nem csupán a győzelem beláthatatlan sorát vivta ki, hanem nagy ellenséges területeket is tart hatalmában. Nem tört meg ereje, melyet utolsó áruló ellenségével csak nemrég éreztetett és nem rendült meg lakosságának szívós ellentálló akarata sem. Ellenségeink sohasem remélhetik, hogy ezt a hatalmi szövetséget legyőzzék és széttözzük és sohasem fog nekik sikerülni, hogy ezt a szövetséget elzáró és kizáró szabályokkal tönkretegyék. Az ellenség háborús céljai, melyekhez a küzdelem harmadik esztendejében sem jutott közelebb, a jövőben teljesen elérhetetlenek fognak bizonyulni. Haszontalan és hiábavaló tehát, hogy az ellenfél a harcot tovább folytassa.

A mi négyesszövetségünk ellenben sikeresen halad előre céljai felé, hogy a fennállása és integritása ellen régtől fogva tervezett és forrált támadás ellen jogait megvédelmezze, valamint hogy a békés fejlődése ellen irányuló hasonló támadások megismétlődése ellen a reális biztosítékokat megszerezze.

E szövetség hatalmai nem is engedik magukat többé leszorítani ekzsztenciájuknak arról az alaptól, amelyet a kivívott előnyökkel biztosítottak.

Mindinkább nyilvánvaló, hogy a gyilkos háború folytatása, amelynek során az ellenség még sok mindent elpusztíthat, a véget azonban — amint ezt a négyesszövetség bizton reméli — többé meg nem fordíthatja, nem egyéb mint emberéletnek és javaknak céltalan pusztítása, mint semmiféle szükség által nem parancsolt embertelenség, mint bűn, melyet a civilizáció ellen elkövetnek.

Ez a meggyőződés és annak a reménye, hogy hasonló belátás az ellenséges táborban is érvényesülhet, az osztrák-magyar kormányoknál teljes egyetértésben a szövetséges hatalmak kormányainál azt a gondolatot érlelte meg, hogy nyílt és loyális kísérletet tegyen oly célból, hogy a béke előkészítése céljából beható megbeszélést folytathasson az ellenséggel.

Evégből ma Ausztria-Magyarország, Németország, Törökország és Bulgária kormányai azonos szövegű jegyzéket intéztek azoknak az államoknak az illető fővárosokban akkreditált képviselőihez, amelyek a tekintetbe jövő állampolgárok védelmével az ellenséges országokban megvannak bízva.

E jegyzék kifejezi a hajlandóságot arra, hogy ellenfeleinkkel béketárgyalásokba becsatlakozzunk és azt a kérést is tar-

talmazza, hogy ezt a kinyilatkoztatást kormányaik útján az illető ellenséges államoknak közvetítsék.

Ez a lépés egyidejűleg külön jegyzék útján a Szentcsék képviselőjének is tudomására hozatott és a békeajánlat iránt a pápa közreműködő érdeklődése is kikérte.

Hasonló értesítést kapott erről a lépésről a többi semleges államnak a négy fővárosban akkreditált képviselője és hogy a demarcheról kormányait értesítsék.

Ausztria-Magyarország és szövetségesei e lépésükkel új és döntő bizonyítékot adtak békeszeretetüknek. Az ellenségen mulik most, hogy értelemről tanúságot tegyen az egész világ előtt. A négyes szövetséget azonban bármily legyen is javaslatának eredménye, a háborúnak esetleg ráerőszakolt folytatása miatt a saját népeink ítélőszéke előtt sem terheli majd felelőséget.

Ausztria-Magyarország, Németország, Bulgária és Törökország ma átnyújtott jegyzékének szövege tartalmazza a miniszterelnökség sajtóosztálya a következőkben közli lapunkkal:

A világ nagyrészt immár közel két és fél éve dulja a legrettenetesebb háború, amelyet valaha ismert a történelem, ez a katasztrófa, melyet közel ezer éves civilizáció köteleke sem volt képes feltartóztatni az emberiség legértékesebb javait támadja meg. Rombadöntéssel fenyegeti azt a szellemi és anyagi haladást, mely a huszadik század hajnalán Európa büszkesége volt. Ebben a küzdelemben Ausztria-Magyarország és szövetségesei bebizonyították legyőzhetetlen erejüket számban és hadiszer tekintetében fölényes ellenfelekkel szemben hatalmas sikereket értek el.

Soraik rendületlenül álltak meg az ellenséges hadak folytonos megújuló rohamaival szemben, a Balkánon bekövetkezett legutolsó támadás gyorsan és győzelmesen leveretett.

Ez utolsó események igazolják, hogy a háborúnak további folytatása nem törheti meg ellentálló erejüket, ellenkezőleg az egész helyzet további sikerekre jogosít. Létüknek és szabad nemzeti fejlődésüknek védelmére kellett a négy szövetséges hatalomnak fegyvert ragadnia, seregeiknek dicsősége sem változtatták meg küzdelmeik ezen jellegét, egy percre sem veszítették szem elől, hogy a többi nemzetek jogainak tisztelete saját jogaikkal és jogos érdekeikkel ellentétben nem áll, nem akarják széttözzüni vagy megsemmisíteni ellenségeiket, katonai és gazdasági erejük tudatában készek arra, hogy ha kell, a végsőkig folytatják a reájuk erőszakolt küzdelmet, egyszersmind azonban áthatva attól az óhajtól, hogy a további vérontásnak elejét vegyék és véget vessenek a háború borzalmának, a négy szövetséges hatalom a béketárgyalások mielőbbi felvételére tesz javaslatot.

Meggyőződésünk szerint azok a javaslatok, melyeket ezekre a tárgyalásokra magukkal hoznak és melyek a népek becsületét, létét és fejlődési szabadságát kívánják biztosítani, alkalmas alapot nyújtanak az állandó béke helyreállítására.

Ha a békének és engesztelődésnek ezen ajánlata dacára tovább folynék a küzdelem, a szövetséges négy hatalom el van tőkélve, hogy a győzelmes befejezésig fogja folytatni a felelősége azonban az emberiség és a történelem előtt ünnepélyesen elhárítják magukról.

A császári és királyi kormányának van szerencséje exellenciád szives közvetítésével kormányát tisztelettel felkérni, hogy ezt a közlést a kormány tudomására hozni méltóztassék.

Ház eladó

NAGYRECSKERENEN, Ötszobás urilakkással.

Ugyanott elköltözés folytán eladó néhány műtárgy, eredeti festmény, híres mesterek metszetei s képes folyóiratokból álló könyvtár is. : : : :
— Közelebbit a kiadóhivataltól —

1267—x 15

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvételük

lapunk nyomdájában.

Utcai

elárusítókat

keres a

„Torontál”

napi lap kiadóhivatala.

Ujság- és nyomtatvány-makulatura nagyobb mennyiségben kapható.

Cím a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT KÖZÖL A „TORONTAL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.